

XXI-oji Jaunųjų mokslininkų psichologų konferencija

ŠIŲ LAIKŲ ŽMOGUS

2024 m. gegužės 10 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
21st Conference of Junior Researchers in Psychology
A PERSON OF OUR TIMES
May 10, 2024

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

ORGANIZACINIS KOMITETAS

| ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair: Rita Jakštienė

Nariai | Members: Greta Guogaitė,
Agnietė Kairytė, Momina Khalid Butt,
Justė Margevičienė, Dovilė Mikučionytė,
Miglė Rudytė.

Studentai | Students:

Rugilė Goštautaitė, Rūta Macijauskaitė,
Dalia Ustinavičiūtė, Gintarė Ušakovaitė.

LiPSA nariai | LiPSA members:

Evelina Laurynaitė, Silvija Žukaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS

| SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė | Chair: prof. dr. Roma Jusienė

Nariai | Members: prof. dr. Evaldas Kazlauskas,
prof. dr. Ilona Laurinaitytė, doc. dr. Antanas Kairys,
doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton,
doc. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė,
doc. dr. Paulina Želvienė, dr. Lauryna Rakickienė.

KONFERENCIJOS GLOBĖJA

| PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI

| CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

RĖMĖJAI

| SPONSORS

INFORMACINIS RĖMĖJAS

| INFORMATIONAL SPONSOR

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

<https://doi.org/10.15388/Proceedings.2024.43>

ISBN 978-609-07-1047-0 (Leidinio forma: Elektroninis - PDF)

Copyright © 2024 Authors. Published by Vilnius University Press. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

ŽODINIAI PRANEŠIMAI LIETUVIŲ KALBA | ORAL PRESENTATIONS IN LITHUANIAN

„F*** GENDER IR ALSO F*** YOU“: LYČIŲ VAIDMENŲ NEATITIKIMAS IR JO IŠRAIŠKA

Julija Baublinskaitė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. Nepaisant to, kad lytis yra vienas pagrindinių mūsų kasdienį gyvenimą struktūruojančių veiksnių, Lietuvoje tebėra mažai tyrimų, nagrinėjančių lytį kaip socialinį konstruktą ir ypač besigilinančių į lyčių vaidmenų neatitikimą. Siekiant pradėti pildyti šią spragą, atlikau tyrimą apie lyčių vaidmenų neatitikimo (toliau – LVN) išraišką kalboje.

Metodika. Tyrimo dalyvė save apibūdino kaip lesbietę, moteriškos biologinės lyties ir kintančios lytinės tapatybės, artimos nebinarinei arba belytei; dalyvė turi lingvistinį išsilavinimą. Atlikau du pusiau struktūruotus interviu apie dalyvės LVN sampratą, išraišką ir tam teikiamą svarbą. Atlikau turinio analizę.

Rezultatai. Išsiskyrė 4 pagrindinės temos: 1) neegzistuojanti lytis: dalyvė apibūdino dvilypį santykį su LVN - atmetė socialinę lytį kaip neturinčią jokios realios prasmės, tačiau įvardijo, kad vien dėl to neatitinka lyčių vaidmenų; 2) queer tapatybės ženklai: dalyvė susiejo LVN su queer tapatybe ir nurodė jos atpažįstamus verbalinius bei neverbalinius šios tapatybės ženklus; 3) normatyvus pasaulis: dalyvė įvardijo, kad LVN išraiška ir atpažinimas jai savaime neturi didelės reikšmės, tačiau yra svarbūs griežtų lyčių normų apibrėžtoje visuomenėje; 4) „esu konfliktinė“: dalyvė įvardijo konfrontaciją kaip jai svarbų ir ją iš kitų queer žmonių išskiriantį LVN išraiškos aspektą.

Išvados. LVN išraiška gali būti siejama su prieštaravimu lyčių normoms, atsiskleidimu, queer pokalbių temomis, bendruomenei įžeidžių žodžių, įtraukios kalbos ir dažnu anglų kalbos naudojimu, bei tam tikra intonacija ir kūno kalba. Drąsus tapatybės atskleidimas gali veikti kaip LVN išraiškos būdas, tačiau taip pat gali konfliktuoti su queer žmonėms svarbiu saugumo poreikiu. Šis darbas papildo esamą literatūrą apie lytiškumą ir žengia pirmuosius žingsnius Lietuvos kontekste gilinantis į tai, kaip lyčių normų savaime neatitinkančios ir neatitinkantys queer žmonės dekonstruoja lyčių vaidmenis, kad išreikštų savo seksualinę ir/ar lytinę tapatybę. Remiantis tyrimo išvadomis, ateityje derėtų toliau plėsti lyčių vaidmenų neatitikimo tyrimų lauką: apklausti įvairių biologinių lyčių, lytinių tapatybių ir seksualinių orientacijų žmones, aprašyti daugiau LVN išraiškos formų, gilintis į socializacijos įtaką LVN bei jo išraiškai, ir pan.

Raktiniai žodžiai: Queer, lytinė tapatybė, lyčių vaidmenų neatitikimas, lyties išraiška, kalba